

האבד, אבל לא שייך זה למה שכתב המ"א ספק דבר האבד מותר וכדבארתי לעיל אליבא דשאר האחרונים, ובוזה לא קשה ממה שכתב המ"א בסימן תק"ל ס"ק א', כדקשו עליו האחרונים, דאף שסובר שמלאכת חוה"מ, אליבא דהרמ"א ע"ש בהמ"א, אסורה מן התורה אעפ"כ יש להתיר ספק דבר האבד גם לדידהו, והטעם הוא שכל דבר האבד מותר מן התורה ולא החמירו חכמים באופן זה ומטעם שבארתי לעיל דנחשב כמו ודאי דבר האבד.

ולפי"ז בציור שהיתר דהבה"ל ליכא חילוק בין מהלך זה למהלך שכתבתי לעיל בדברי האחרונים והיה ראוי לנו לאסור אבל יש חילוק בספק דבר האבד שלפי מהלך זה מותר גם למ"ד שמלאכת חוה"מ מן התורה, ולהאחרונים יהיה תלוי באם מלאכת חוה"מ אסורה מן התורה או מדרבנן.

הרב **נטע צבי גרינבלט**
מעמפיס

אוצר החכמה

תשובות בעניני גיטין

אוצר החכמה

בתיבת שם מאמץ בגט

לרב מובהק אחד

בענין שאלתו על דעת מרן הגר"מ זצ"ל באופן כתיבת שם מאומץ בגט, הנה לא ראיתי איך שנהג למעשה אבל דברתי עמו ע"ז והצעתי לכתוב אנא פלוני שנתגדלתי בבית פלוני ונחשב כאבי או אנת פלונית שנתגלדת בבית פלוני ונחשב כאביו והסכים לזה ואמר שלא צריך להוסיף ונחשב כאבי ודי בל"ז (גם שמעתי מכבר מאחד שדבר עם הגר"א העניקין זצ"ל ע"ז ואמר לו לכתוב כבירור באופן שיבינו שהוא מאומץ אף שידי' בזה אריכות דברים).

ואם לכתוב בן פלוני הנה מבואר ברמ"א בחו"מ סי' מ"ב לענין שטר דאין בזה משום מזויף וא"כ גם בגט אף דבעי ספירת דברים לידע מי המגרש והמתגרשת נראה דכשר וכמ"ש כ"ת דהרי מחשיבים את המאומץ לבנו ומ"מ נ"ל דאין ראי' מספקת לכתוב בן לכתחלה בלי הוספת דברים שיודיעו שאינו בנו ממש דמהרמב"ן בפ' פינחס שכתב דהתורה כתבה בת אשר על בת אשתו מאיש אחר שהיא אחות בניו י"ל דכתיב בן מכיון שהיא בת אשתו וכמו שביאר אבל על מאומץ שהוא בן להורים אחרים י"ל דשאני ומ"מ כ' הח"ס להביא ראי' מדברי הרמב"ן למש"כ הרמ"א דאינו שקר אם כתב בן על יתום שגידלו דהרי בת אשתו אינו בתו ממש אף שנחשבת לאחות בניו ומ"מ התורה קראתה בת אשר ומ"מ אין ראי' מזה לכתוב בן לכתחלה בגט או בשטר על יתום שנתגדל אצלו.

אמנם נ"ל דמי שכותב בן לכתחלה לא משתבש דנראה דמה שכותבים שם האבות אינו כהגדת עדות ובירור ששם אביו הוא בן ושהוא בנו של פלוני דלא איכפת לן, דגם בבא ממרה"י שבמקום הגט לא ידעו מעולם שהי' אדם ששמו כן בכ"ז כותבים בן פלוני ששמו כן אף שלא ידוע לאף אחד כאן עליו אלא דהכונה היא שהמגרש הוא פלוני שנודע כאן כבן פלוני וא"כ מ"ל שלא ידוע לנו שאביו שמו כן ודי שידוע לנו שנחשב לבן פלוני (ובזה מצאנו טעם למה שנהגו לכתוב שם אביו על פיו כמש"כ הרמ"א בסי' ק"כ ושניא משמו דצריך הכרה וכבר טרחו למצוא טעם לחלק ולפי"ד י"ל דבשם אביו די אם ידוע לנו שחושב שהוא בן פלוני דהלא הוא המעיד אנא פלוני בן פלוני ומספיק בזה שהמגרש מחשיב עצמו כבן פלוני ורק ע"ז צריך בירור ולא שבאמת הוא בנו של פלוני ולא של אחר).

ונראה עוד דיש לבאר בזה בנוסח הגט שכ' הרי"ף (והרמב"ן העיד שכן הנוסח המדויק בדבריו) וכן ברא"ש שכותבין וכל שום אחרן וכו' בשם המגרש ולא בשם האב וצ"ב דהלא לכתחלה צריך לכתוב מדינא שם אביו ומדוע אין כותבין וכל שום דאית לאבהתי ולפי"ד י"ל דלא איכפת לן זה שיש לאב שם שלא ידוע כ"כ או שלא נקרא בו דכל מה שכותבין שם האב הוא שהמגרש נודע כבנו של זה שנקרא בשם זה וזה הלא מבואר בגט בלא כתיבת וכל שום וכו' ואדרבה אם נכתוב וכל שום וכו' יהי' משמע שנודע כבנו של זה שיש לו שמות נסתרים והלא לא נודע בשמות ההם (ובאמת שטעם זה מספיק ג"כ על כתיבת כינויים של האב דדי בשם האב לכתוב כפי שאומרים שהוא בן פלוני דידוע עי"כ עליו, על המגרש מי הוא).

וא"כ במאומץ ג"כ שפיר אפשר לכתוב בן פלוני מכיון שנחשב ואמר

שהוא בן פלוני וי"ל כן גם בלא טעמא דכל המגדל יתום וכו' כאילו ילדו. וי"ל עוד דבמדינתנו כפי חוקי האימוץ שהנהיגה הממשלה שלא יודעים כלל מי הם הורי הילד לא הי' ספק כלל לפסול ולומר שהוא מזויף אם כתבו בן פלוני ורק במגדל יתום שידוע שאינו בנו בא החידוש ברמ"א דלא הוי מזויף מכיון דגדלו והוי כאילו ילדו אבל באימוץ שלנו אפשר דיש לכתוב כן לכתחלה וביותר לפי מה שביארנו למעלה די"ל כן. ומ"מ אמר כ"ת שהעידו שמרן וצ"ל כתב בגט אחד בן פלוני שגידלו כבן הרי שלא כתב בן פלוני סתם אלא שתמוה מש"כ שגדלו ולא שגדלני דהרי נוסח הגט הוא לשון הבעל.

וני"ל דהגט כשר אפי' אם נאמר שאין למש"כ שגידלו שום מובן דבהוספת דברים שלא מקלקלים את מובן הגרושין אין לפסול את הגט אבל באמת נ"ל דיש לזה מובן דהנה בנוסח הגט שבריי"ף וברמב"ם כתוב איך אנא וכו' והרא"ש כ' ע"ז שאינו נופל על הלשון שלשון נוסח הגט הוא סיפור דברים שהבעל מספר שבזמן הזה הוא מגרש אשתו לא שייך למכתב איך אלא בזמן הזה אני פלוני מגרש את אשתי הלכך טוב שלא לכתוב איך ע"כ ונראה שפירוש הנוסח שבריי"ף הוא עפ"י המבואר בב"ש (סי' קכ"ו ס"ק כ"ב) שער אנא פלוני וכו' הוא דיבור העדים שהעדים מעידים שכך אמר בפניהם והוא מבואר להדיא דהרי מש"כ למנין שאנו מנין כאן וכו' הוא מקום עמידת העדים וא"כ הוא לשון העדים והפירוש הוא שהעדים מעידים איך שהבעל אומר אנא פלוני וכו' ולפי"ז יש לומר ולפרש בזה שכתב אנא פלוני בן פלוני שגידלו מובן נכון והוא שהעדים מעידים שזה שאומר הבעל בן פלוני אינו בנו ממש אלא שגידלו כבן ואין בזה תמיהה דבזה גופא שכתוב שגידלו ולא שגדלני מבואר ומובן שזה מדברי העדים.

והנני בזה דו"ש

נטע צבי גרינבלט

כתיבת השם פנינה בגט

בדבר כתיבת שם פנינה בגט שבמקרא נכתב חסר יוד וכן ראיתי בספרי המחברים הספרדים שיש לכתוב כן ויש שכתבו לכתוב מלא והוא שם שכיח בימינו.

והנה מצאנו בפוסקים שהורו בכמה שמות שנכתבים כפי שנכתבים